

## **מלאכת מכה בפטיש – ג**

### **טבילה והגעלה – תיקון כלי שאינו ניכר**

#### **מ"מ פ"ב ה"ב**

מדברי רבינו שכתב שהכל תלוי בכונתו, נראה שכל שאינו מתכוין אין ראוי לומר בו פסיק רישיה ולא ימות הוא וליחייב, מפני שכשהוא מתכוין הוא עושה מלאכה, וכשאינו מתכוין אין בו מלאכה כלל, שהרי אינו רוצה לעשות ממנו כלי.

#### **שוע"ר סי' שיד**

**א** חבית של חרס ... שנשברה ודיבק שבריה בזפת, מותר לשברה בשבת בין ביד בין בכלי כדי ליקח מה שבתוכה, ואין בה משום סתירה, מפני שאינה בנין גמור. ובלבד שלא יתכוין לנקבה נקב יפה שיהא לה לפתח נאה, שאם כן הרי הוא מתקן כלי וחייב משום מכה בפטיש כמו שיתבאר. אבל כשאינו מתכוין לכך מותר.

**יא** אוכלי בהמה אין בהם משום תיקון כלי ... שאין דרך האוכל כלל לעשות ממנו כלי.

**כ** כשם שאסור לפתוח כל נקב משום גזרת תיקון כלי ... כך אסור לסתום כל נקב, מפני שהוא כמתקן כלי ... אבל אם מניח איזה אוכל וכל כיוצא בו בתוך הנקב כדי להצניעו, ונמצא הנקב נסתם מותר. ומותר לתלמיד חכם להערים בדבר זה שיסתום הנקב באיזה אוכל או כל כיוצא בו, ויאמר לכל רואה שאינו מתכוין אלא להצניעו, הואיל ואף אם יעשה בלא הערמה שיאמר שמתכוין לסתום אין כאן איסור אלא מדברי סופרים ... נראה כמתקן כלי בסתימה זו.

#### **שוע"ר סי' שכג**

**ח** להטביל כלי חדש בשבת ... אסרוהו חכמים מפני שדומה למתקן כלי ממש שהוא אב מלאכה ... ואם הוא כלי שראוי למלאות בו מים, ימלאנו מים מן המקוה ועלתה לו טבילה, ואינו נראה כמתקן, מפני שאין הדבר ניכר שמתכוין להטבילו, שהרואה אומר לשאוב מים הללו היה צריך.

#### **שוע"ר סי' שכו**

**א** אסרו חכמים לרחוץ כל גופו או רובו בחמין ... אפילו הוחמו מערב שבת.

**ז** אדם מותר לטבול מטומאתו בשבת אפילו הצריך טבילה מן התורה כגון נדה וכיוצא בהם, מפני שאינו נראה כמתקן אלא כיורד להקר.

#### **שוע"ר סי' שכח**

**לב** המפיס מורסא בשבת, אם כדי לעשות לה פה בשביל שיכנס בה האויר לרפואה הרי זה חייב משום מכה בפטיש, מפני שהוא מתקן לה פתח וכל המתקן פתח לשום דבר תלוש חייב משום תיקון כלי ... ואם הפיסה כדי להוציא ממנה הליחה המצערתו בלבד, ולא כדי להכניס בו אויר לרפואה, מותר. ואף על פי שממילא נעשה פתח הראוי להכניס ולהוציא, מכל מקום ... כיון שחיובו הוא משום תיקון המכה, אם כן כשאינו צריך לתיקון זה ואינו מתכוין לו, אף שנעשה מאליו, אין זה חשוב תיקון כלל, והרי זה כאילו לא עשה ולא כלום.

#### **שוע"ר סי' תקב**

**ט** אסור לבשל בקדרה חדשה של חרס ביום טוב, מפני שעל ידי בישול הראשון הן מתחזקין ומתקשין ומחזיקין מים בטוב, וזהו גמר תיקון עשייתן, ואסור משום תולדת מכה בפטיש, שהוא גמר מלאכה של כל דבר ודבר.

#### **לבוש סי' תקט**

**ה** מותר ללבן ביום טוב כלי ברזל שאפו בו ביום פלאד"ן של חלב, ואחר הליבון רוצה לאפות בו פשטיד"א של בשר או איפכא ... במה דברים אמורים כשמלבנו מבשר לחלב או איפכא, שאז אין צריך לבון גדול כל כך ... ואין כאן תיקון כלי כל כך, אבל אם הכלי בלוע מאיסור נבילה וכיוצא בה, שצריך ליבון גדול עד שתסיר קליפתו, זה אין לעשות ביום טוב, משום דמתקן כלי גמור הוא.

#### **שוע"ר סי' תקט**

**י** כלי הצריך הגעלה או ליבון, אסור להגעילו או ללבנו ביום טוב, מפני שהוא מתקן כלי ביום טוב.

**יא** מותר ללבן ביום טוב כלי ברזל שאפו בו מאכל של גבינה כדי לאפות בו ביום מאכל של בשר ... לפי שאינו ניכר שמתקן כלי, אלא הוא מחממו כדי לאפות בו.